

NOTAT

11. maj 2017
/Jagyha

Sag

Fortolkning af regionalfondsprogrammets prioritetsakse 1A innovationssamarbejder

Problemstilling:

Regionalfondens prioritetsakse 1A Innovationssamarbejder har i løbet af den første del af programperioden 2014-2020 givet anledning til forskellige programfortolkningsmæssige spørgsmål. I nærværende notat behandles de principielle og tværgående fortolkninger på prioritetsaksen, hvor det er konstateret, at problemstillingen gentager sig i flere forskellige indstillinger.

Det drejer sig om følgende spørgsmål:

- Hvordan skal kravet om 3 smv'er og en videninstitution forstås?
- Innovationssamarbejdets deltagere og deres roller
- Videninstitution i programmets forstand

Retsgrundlag:

Det fremgår af Regionalfondsprogrammet, at:

”Via samarbejder mellem virksomheder, deres kunder og videninstitutioner støtter Regionalfonden udvikling af nye produkter og løsninger, herunder både varer og tjenesteydelser, med kommercielt sigte. Virksomhedernes konkrete behov og kendskab til markedets/kunderens behov skal være styrende for innovationen.

For at komme i betragtning til støtte under dette indsatsområde skal projektet opfylde følgende kriterier:

Der skal være tale om en idé til et nyt produkt/en ny løsning, herunder både varer og tjenesteydelser, med et kommercielt sigte.

- Virksomhedernes konkrete behov og kendskab til markedets/kundernes behov skal være styrende for den innovative indsats.
- Innovationen skal ske på baggrund af en kommerciel tilgang

Innovationen skal foregå i et samarbejde mellem virksomheder og videninstitutioner. Med videninstitutioner forstås forsknings- og udviklingscentre og sektoren for videregående uddannelser.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 10 00

Fax 35 29 10 01

CVR-nr 10 15 08 17

E-post erst@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

- Samarbejdet skal bestå af minimum 3 smv'er og en offentlig eller offentligt lignende videninstitution med ekspertise inden for den konkrete teknologi/viden. Store virksomheder (ikke-smv'er) kan deltage i aktiviteterne, dog skal minimum $\frac{3}{4}$ af de deltagende virksomheder være smv'er.
- Innovationen skal foregå inden for et område, der er identificeret i den regionale vækst- og udviklingsstrategi og i den beskrivelse af den regionale intelligente specialisering, der typisk vil indgå i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Indsatsen skal udmønte sig i koncepter til nye produkter eller løsninger, herunder både varer og tjenesteydelser. Konceptet kan fx være en prototype, mock-up, tegning eller plan. Rettighederne til konceptet kan ikke placeres i en stor virksomhed (ikke-smv)."

Fortolkning:

Ovenstående programtekst har, som nævnt, givet anledning til nogle fortolkninger. Særligt har der været behov for uddybning og tolkning af kravet om, at samarbejdet skal bestå af minimum 3 smv'er og en videninstitution.

Da programmet blev skrevet, da var det ikke tanken, at indsatsområdet "innovationssamarbejder" skulle være præget af såkaldte "rammeprojektkonstruktioner", hvor en operatør håndterer støtte til deltagende smv'er/videninstitutioner. Tankegangen var, at en række smv'er og minimum en videninstitution indgik i et samarbejdsprojekt med henblik på at udvikle et koncept til nye produkter eller løsninger. Forvaltningsmyndigheden har dog modtaget flere indstillinger, hvor konstruktionen har været anderledes. Typisk har der været tale om, at ansøger på projektniveau opfylder kravet om 3 smv'er samt en videninstitution, men at det konkrete koncept/produktudviklingsprojekt eksempelvis foregår i én til én samarbejder mellem smv og videninstitution. Begrundelsen for dette har typisk været konkurrencehensyn, hvor det kan være vanskeligt at få smv'er til at samarbejde om udvikling af ét koncept/produkt (især inden for samme branche). Konstruktionen har så været den metodiske løsning til at håndtere denne udfordring.

Da man i skrivningen af programmet ikke har tænkt i "rammeprojektkonstruktioner", så fremgår det ikke af programmet, hvorvidt samarbejdskravet på de tre smv'er kan ses på tværs af delprojekter. Ud fra programteksten kan det alene konstateres, at projektet skal indeholde et samarbejde, hvor minimum 3 smv'er deltager samt mindst en videninstitution. Dette taler således for en tolkning, hvor samarbejdet i mellem smv'erne kan foregå på tværs af delprojekter (innovationssamarbejder).

Et andet spørgsmål, som har været aktuelt i flere af de hidtidige indstillinger, har været kravene til de enkelte deltagere i samarbejdet og deres respektive roller.

Særligt har videninstitutionens rolle i samarbejdet givet anledning til fortolkning.

Forvaltningsmyndigheden har modtaget en række indstillinger, hvor videninstitutionen ikke indgår som økonomisk partner i projektet, men i stedet indkøbes som ekstern konsulent. Formålet med de innovationssamarbejder, der er nævnt under prioritetsakse 1 er, at deltagerne i samarbejdet får og giver noget. Parterne investerer penge og tid. Til gengæld får man ny viden og erfaring, som kan anvendes i den videre virksomhed – det være sig et nyt produkt eller videre ny forskning.

Det har ikke været hensigten, at samarbejdets interne partnerkreds skulle kunne få refunderet mere end kostprisen. På baggrund heraf er det fortolket, at de videninstitutioner, som deltager i innovationssamarbejdet skal deltage som økonomiske partnere. Det udelukker dog ikke, at der i begrænset og nødvendigt omfang kan indkøbes yderligere assistance fra yderligere videninstitutioner som konsulent, hvis betingelserne til samarbejdet i øvrigt er overholdt.

Et tredje spørgsmål som ofte har været rejst er, hvad der i programmets forstand menes med videninstitution, og hvilke krav der er til den organisation, som skal varetage denne rolle i projektet. I programmet nævnes, at der med videninstitutioner forstås forsknings- og udviklingscentre og sektoren for videregående uddannelser. Videninstitutionerne skal være offentlig eller offentligt lignende. Det er dog ikke nærmere defineret end dette. Tankegangen og rationalet bagved prioritetsaksen er dog, at virksomhederne skal være bedre til at anvende forskningsresultater og ekspertise fra videninstitutionerne i de innovative processer omkring udvikling af nye produkter. Det er derfor afgørende, at de videninstitutioner, som er med, selvstændigt oparbejder viden på området som der arbejdes med i projektet, og at overførsel af denne viden til virksomhederne vil være essentielt for det endelige resultat af innovationssamarbejdet.

Sammenfatning:

Regionalfondsprogrammets prioritetsakse 1A forholder sig ikke til rammeprojektkonstruktionen, og det er derfor ikke entydigt defineret i programmet, hvordan programmets krav til samarbejdet skal opgøres. Forvaltningsmyndigheden accepterer således, at der som en del af et rammeprojekt i begrundede tilfælde i dele af projektet kan være tale om én til én samarbejde mellem en smv og en videninstitution. Overordnet skal der dog på projektniveau være over tre deltagende smv'er. I disse tilfælde kræves samtidigt, at det på anden måde er tydeligt, at der også er tale om et innovationssamarbejde mellem smv'er. Forvaltningsmyndigheden kræver derfor, at der i sådanne projekter er aktiviteter som går på tværs af smv'erne. Det kan eksempelvis være gennem videndlingsarrangementer, dialog- og netværksmøder eller på anden måde, hvor smv'erne bindes sammen i innovationsaktiviteter på tværs af delprojekterne.

Denne konstruktion kan som nævnt anvendes i særligt begrundede tilfælde som fx konkurrencehensyn, men udgangspunktet er fortsat, at der også i rammeprojekter er 3 smv'er og en videninstitution i hvert delprojekt/innovations-samarbejde.

Hvert samarbejde skal have en videninstitution med som økonomisk partner. Der kan ikke være tale om, at videninstitutionen alene tilknyttes som ekstern konsulent (med undtagelse af de særlige geografiske områder). Det forventes, at der for hvert innovationssamarbejde er tale om reelt samarbejde, hvor begge parter (virksomheder og videninstitution) deltagelse er nødvendig for innovationssamarbejdets resultat. Der må naturligvis derfor heller ikke være tale om proformalignende konstruktioner, hvor den videninstitution, som deltager som økonomisk partner og afregner til kostpris, kun har en ganske lille og ubetydelig andel i samarbejdet og/eller eksempelvis kun er med i en yderst begrænset periode i forbindelse med afslutningen af projektet.

En videninstitution i programmæssig forstand skal kunne bidrage med viden til innovationssamarbejdet. Den tilførte viden skal være essentiel for resultatet af projektet. For at finde ud af, om en given institution er en videninstitution i programmets forstand, må man i udgangspunktet konkret vurdere, hvorvidt institutionen selv oparbejder viden, som kan bidrage til virksomhedernes vækst via overførsel af innovativ viden, eller blot formidler andres viden om innovation. Er der tale om førstnævnte, og denne er en offentlig eller offentliglignende institution, vil der med stor sandsynlighed være tale om en videninstitution, som kan godkendes i relation til programmets definition. Væsentligt er det dog også at vurdere videninstitutionens deltagelse i relation til effektkæden, hvor der må være en klar sammenhæng imellem den deltagende institutions bidrag og betydning for resultatet af det endelige koncept.